

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Nar. Pos.

Iskazi svakog štrika na cietom arku.
Doplat se nevradaju ako se i neiskazju.
Nobiljegovanilistovi se neprimaju.
Prodplata i poltarinom stoji 5 for., za soljake 2 for. na godinu Razmjerno for. 3/4, i za pol godine. Istan carevine više postariva.
Na malo jedan broj 6 novč.
Uredništvo i administracloja nalaz se u Via Farneto br. 14.

popdplatni se doplat ne Meksaju. Zposlana se pisma tiskaju po b i, svaki redak. Oglati od 8 rekaah stoju 60 nč., za svaki redak so 5 nč., ili u slučaju opetovanja u pogodu na upravom. Novci so uje postarskom usputnicom (a-ano pustalo) na administracloju „Naska Sloga“. Imo, pristimo i naj- lju poštu valja točno osuati.

Komu list nadošlo na vrtaone, aka to javi odpravušturu u ovip- u pismu, za koja se na plicof- ostarino, ako se izvana napisa: „Reklamacijska.“

Br. 632.

Proglas.

Polag jednodušne 'od- uke, koju je učinio visoki sator pokrajine Istre u sjedi- oici od 27. jenara 1894., bustavlja se do nove odluke tjerivanje glavnice, renta, nteresa skalarnih i zateznih tako i ovršnih troškova, koje još duguju dužnici raz- eretne istarske zaklade ili zomera.

Zemaljski odbor za Istru“
Poreč, 28. jenara 1894.

Izjava vlade*)

ogledom na porabu hrvatskoga i slo- venskoga jezika u saboru.

Vladin komisar u sjednici od 20. enara 1894. pročitao je sljedeću izjavu:

Visoki sabore!

Pozivajuć se na moju izjavu u aborskoj sjednici od dne 15. decembra 887. obzirom na način, kojim se od rane vlade odgovara na upite, uprav- ene na istu u hrvatskom jeziku, čast oi je odgovoriti *spozumno* sa *pre- ientim* g. zemaljskim kapetanom, liko sledi na upit zastupnika Jenka drugova od dne 13. septembra 1892. oji glasi: *što kuni poduzeti vlada u stanju porube hrvatskoga i slovenskoga zika u zemaljskom saboru Istre.*

Upute, podnešene u jednom ili ugom od ovih jezika, prima se u *ntentični zapisnik* zemaljskoga sa- ora; ako su upravljani na vladu, od- upa se ih vladinomu komisaruu, koji govarar na iste poslije potrebitih iz- da, kao što to dokazuje ovaj slučaj mnogi drugi do sada; ako su uprav- eni zemaljskomu odboru, izručio ih maljski kapetan istomu odboru na ljuje izvide, *te se ima držati, da također odgovor dobiti* (per cui b i tatersi, che riceveranno pure ri- osta).

Zemaljski kapetan prima predloge, odnesene u hrvatskom ili slovenskom ziku u smislu § 35, zemaljskoga avilnika, te se brine za daljnju raz- tavu istih.

Vladine predloge, pošto su uprav- eni na čitav sabor, nipošto pojednim stupnikom, *podnaša se u istom je- ku, u kojem obavlja sabor svoje po- ove.* (Bene! Bravo! na klupah većina).

Što se tiče načina, kojim se od- vvara na upite, upravljene na vladu slovenskom jeziku, pozivljam se na razloženu izjavu od dne 15. de- mbra 1887. jur prije navedenu.

Uvelj od sada redovno, pružaju *ntentični zapisnici* saborskih sjednica eatih o upitih i dotičnih odgovorih,

*) Vidi izvješće IV. sjednice u današnjem listu. Op. uređ.

o predlozih a emislu § 35. zemalj- skoga pravilnika i naravski o sabor- skih zaključkih; sve to dolazi dakle do znanja vlade, koja je u ostalom obavješćena takodjer po izvještajih njezina zastupnika o sadržaju govora, izrečenih u slovenskom jeziku.

Vlada nije u stanju, da poduzme daljnjih utjecaja u ovo pitanje i to obzirom na ustanove §§ 11. i 40. zema- ljskoga pravilnika, polag kojih upravlja saborskim razpravami zema- ljaski kapetan i sabor odlučuje o na- činu priobćivanja. (Bravo! Bene! na klupah većine).

Desetina je pala.

Tako možemo, hvala Bogu, uz- kliknuti, jer smo u duši osvjedočeni, da na ono, što je sabor u Poreču jednodušno rekao: *da, cesarska vlada neće reći: ne!*

Proglas, koji donajamo na čelu našeg lista, vrši odluku, koju je istarski sabor prihvatio u svojoj sjednici od subote 27. jenara 1894.

I većina saborska, to jest tali- janski zastupnici osvjedočili su se konačno, da ono pseudo „ezonero“, ona ljuta rana našega kmetskoga stališa nesmije dalje obstojati.

A tako su naši zastupnici već 9 pustih godina govorili i vapili i doka- zivali, da je to krivica, da je grish držati i nadalje one odnošaje.

Posljednji, najkorenitiji predlog, što su ga naši učinili u saboru, bio je predlog zastupnika dra. Laginja i drugova, postavljen dne 26. oktobra 1889. U kratko oni su tada predla- gali ovako: Država nas dužni 416.000 for. Neka nam ona odпусти to, a mi brijamo za uvijek što ima narod dati u ime ezonara!

Što su naši onda predlagali, to je evo prošle subote prihvaćeno. Glasovale su za predlog obe stranke kao jedan čovjek, i kad je konačna od- luka stvorena, naši udariše u pljesak i odobravanje, a i talijanskim zastup- nikom bilo je viditi očito veselje na licu. Kumo sreće, da se je poslušalo naše zastupnike već pred pet šest godi- na, i da se je onda stvorila takova odluka! Koliki troškovi, koliki jadi, kolike suze bi se bile prištedilo već do danas.

Nu što je bilo, bilo je! Zabo- ravimo na mčke i na ono, što je pla- ćeno, a budimo veseli, da se je ovako koncu primaklo.

Za sada dakle obustavmo je svako utjerivanje ezonara. Našim kme- tom, koji su ga imali, preporučamo, da se ne daju zavaravati od nikoga. Za sada nitko nije dužan ništa plati- ti; račun ima mirovati sve dok se zastupnici sakupe u Beču na divan. Tamo će sigurno cesarska vlada pred- ložiti zakon, da se Istri oprosti, što duguju od desetina, a stalni smo, da će zakon biti primljen, jer će ga vlada moći dobro obrazložiti, i jer su naši zastupnici jur ponovno iztumačili na besjede i na pismo, kolika je šteta

narodu i pokrajini od onih zastanaka. Kada zakon bude potvrđen od Nje- govoga Veličanstva cesara i kralja; onda će biti sve gotovo i moći ćemo uzkliknuti radostno, da je Istri, a na- vlastito kmetskomu stališu, skinuto breme od 400 tisuća forinti, da su prištedjeni mnogi puti, mnoge muke i mnogi troškovi!

Subotnja sjednica sabora znama- nita je, jer se pokazalo, koliko bi dobra mogle učiniti obe stranke združene, kad bi se Talijani htjeli odreći svoje prevlasti na toliko, da spoznaju jed- naku pravicu za naš hrvatski jezik, kako mi spoznajemo za njihov. Može biti, da i do toga spoznanja dođu, mi jim želimo, jer bi i njihovomu puku bilo bolje.

Za nas je proglas o ezoneru tim veseliji, jer je Providnost Božja odlu- čila, da ga napiše baš onaj, koji se je najviše mučio oko proučavanja tolikih računa težkih i zapletenih od 30 i više godina, a to je naš nazodni zastupnik g. dr. Laginja. Čestita- mo narodu onako srdačno, kako se je zastupniku g. Laginji onaj dan na- radovao poslje sjednice u Poreču nje- gov drug zast. g. Spiničić u ime svoje i svih drugih, kad su za objedu u društvu jednoga narodnoga prvaka iz Poreštine podigli čašu vina u liepo ime Božje i za gospodsko zdravlje ciele družine!

Istarski sabor.

V. zasjedanje.

(IV. sjednica dne 20. jenara 1894.)

Prisutni: predsjednik Dr. M. Cam- pitoli i 20 zastupnika; vladin komisar Al. v. Eluschegg.

Predsjednik otvori sjednicu u 10 1/2 sati; zapisnik zadnje sjednice odo- bri se bez primjetbe.

Novoisabrani zastupnik Rizzi po- laže svečano obećanje.

Predsjednik javlja, da se je konstitutirao željeznički odbor isabrav pred- sjednikom dr. Amorusa, podpredsjed- nikom dr. Ventiera, tajnikom dr. Bar- tolić.

Isti javlja, da su se izpričali zastup- nici Baratić, Jenko, Mandlić i Spiničić, što nemoguše radi novremona k sjednici.

Zast. Martinolić dobio je dop- nat za 4 dana.

Predsjednik javlja, da su stigli razna molbe, utok, spomenica, te zakonska osnova zastupnika Constantini-a, kojom se mienjaju ustanove obdinskoga izboroga reda od dne 10. julyja 1863. br. 18., koju se izručio političko-gospodarskomu odboru.

Na to dobi rieš vladin komisar, da odgovori na interpelaciju zastup. Jenka i drugova, stavljen u sjednici dne 18. septembra god. 1892. obzirom na porabu hrvatskoga i slovenskoga jezika u zemalj- skom saboru. (Taj odgovor donajamo do- slovno u pravedu na prvom mjestu).

Zatim preslo se na dvojni rad.

Za političko-gospodarski odbor izvješć- uje zast. Vergottini o molbi Jelen- oije III. skupščine austrijskih tehnika i arhitekta, da se diplomirani tehnikom i arhitektom priznade izborno pravo, to predlaže, da sabor tu molbu vrlo toplo propušta.

Kud glavnu raspravu govore zastup-

nici Gambini, Constantini te izvje- stitelj.

Zastupnici Laginja i Dukić iz- javiše, da neće glasovati. Prihvaćen bi za- tim predlog odbora.

Novoisabrani zastupnik Tomasi po- laže svečano obećanje.

U ime istoga odbora izvješćuje zast. Constantini, to predlaže, da se predje na dnevni red preko utoka L. Comissa a proti odluci zemalj. odbora od dne 26. marca 1893.

Predlog je prihvaćen bez rasprave.

U ime istoga odbora izvješćuje zast. Vergottini o zakonskoj osnovi, koju predlaže zem. odbor o promjeni § 110. zak. 30. decembra 1869. štatuta grada Rovinja (o pobiranju nameta).

Većina prihvaća osnovu bez raspravo u sva tri čitanja.

Kod III. točke dnevnoga reda, t. j. izvješća finanćalnoga odbora ob organi- zacloji ureda zem. kreditnoga zavoda, pred- loži zastupnik Stanich, a većina predlog prihvaća, da se rasprava o tom predmetu prenese na koju od budućih sjednica.

U ime finanćalnoga odbora izvješćuje zast. Liusa i predlaže:

- da se neustili molbu udove Privi- tell-a za povišenje mirovine;
- da se podile za trogodišće kćori iste podpora od 50 for. godišnjih;
- da se odobri zaključak zem. odbora, kojim bijaše dopitana podpora od 887 fr. 50 novč. za jednu godinu Jeleni i Emiliji Susa a iz Poređa;
- da se dađe Jeleni i Emiliji Susa za trogodišće svakoj po for. 188-76 na godinu.

Sve to predloge prihvati većina bez rasprave.

U ime školskoga odbora izvješćuje zast. Babuder sa predlogom:

- da se odobri obračun zem. školeke zaklade za god. 1892. sa prihodom od for. 187.788-98, sa jednakim izdatkom i viškom od for. 1950-98;
- da se odobri obračun obće miro- vinske zaklade učitelja pučkih škola Istre za god. 1892. sa prihodom od for. 30.028-97 i sa izdatkom od for. 26.668-77 1/2 i sa viškom od 3360-20.

Oba predloga prihvaća većina bez rasprave.

Isti izvješćuje u ime istog odbora o molbah za podpore, povišanje mirovine itd. te predlaže:

- da se neustili molbu učiteljios A. Otrevli za povišenje mirovine;
- isto o molbi A. Talento;
- isto o molbi O. Cassa;
- isto o molbi O. ud. Udovisich za podporu;
- da se isruči molbu G. Tessar saem. odboru na uredovnu porabu.

Svi ti predlozi bijašu od većine bez raspravo prihvaćeni.

Za tim dobi rieš vladin komesar A. Eluschegg, da odgovori na sledede inter- pelacije:

Na interpelaciju zastupnika Jenka i drugova, stavljen u sjednici od dne 18. septembra 1892. o potrebitih popravah na cestli Trst-Rieke, i to obzirom na nevolju pušantstra i na javni promet. Vladin za- stupnik reče, da odgovara po višim na- logu; da je namjestačstvo uvrijedio, kako bi se Podgrad bolje spojio sa postaj- nom Herpolje kad bi se ophšlo strmoce u Tuhlah i Obrovom; sa postajom u Šapljah- nah, da se nedade bolje spojiti radi pre- velikih troškova, al da je inače dobro spojio sa postajom u Trnovom, a veća sola na jugu Podgrada, da mogu na željez- nicu preko Brguda. Cesta Trst- Rieka, da služi samo mestnim potrebam. Strmoce u Tuhlah i Obrovom, da se nije moglo popraviti iz redovitih sredstava; a kad je vlada god. 1890 to popravke iz- vestiti htjela, morala je od toga odustati, jer da su radnici tražili previsoke dnevnice. God. 1893. da je pružilo ministarstvo

uslijed nevolje občinam Podgrad i Jolsano 6000 for. za popravak ceste Trst Rieka i tim bijaše omogućen popravak strama u Tablah i u Ohrovom, te prvih toga popravak ceste iz Postojne, tičuče kod sela Rupe cestu riečku.

Na interpelaciju zastupnika Mandiča i drugova, stavljen u sjednici dne 30. marca 1892. na o. kr. rihu u poslu imenovanja občinskih župana ili delegata u političkih kotarih Pala i Poreč, odgovara isti zastupnik za svo u interpelaciji navedene slučajeve, da se vlada nemože pađati u autonomna poslova občinskih predstojnika, koji imaju po zakonu pravo imenovati župane, i da je naravno, da se načelnik izabere u pojedinih mjestih za župane pouzdane i odane osobe. (Po tomu neima se dakle občinski načelnik obzirati na želje puka niti na sposobnost osobe, koju imenuje županom, već jedino na to, da mu bude ta osoba odana i za nj pouzdana.)

Saborska većina pozdravlja je taj odgovor vladina komesara u: Benel Bevol a kako i nebi!?

Iza toga izvješćuju dalje zast. B. A. u d e r i predlaže:

f) da se dađe i za buduće tri godine podpora od 30 for. Mariji Baico;

g) da se dađe podpora od 50 for. godišnjih Lauri Gandusio za godinu 1893—1895;

h) da se dađe za tri godine podpora od for. 36-66 godišnjih siroti Buffolini Viktoru;

i) da se dađe sustram Josipi i Filomani Tri bussu o 30 for. podpora svakoj za buduće trogodišće;

j) isto Eminiji Golob u iznosu od 50 for.;

k) isto Mariju u B. o s a r d o za sina Putra u iznosu od 60 for.;

l) da se dađe putem milosti udovi učitelja G r a h l i - s i i kćerki godišnjih 245 for. mirovine;

m) da se povisi za 1/2 mirovina učitelju J. Riolfatti;

n) da se povisi na 300 for. mirovina udovi učitelja B. B a r t o c h a. I ovi predlozi bijaše svi bez razprave prihvaćeni.

Posle bijaše tim izoprljen dnevni red, izao predsjednik u 12 1/2 sati sjednici sa izjavom, da će zastupnikom pribićiti dnevni red i dan buduće sjednice.

Tržačanski Slovenci bore se već preko 10 godina za slovensko školstvo. Slično i gorički Slovenci. Borba koruških Slovenaca za slovensko školstvo iznastajala se u ovoj kući već takodje 10 godina, a sve to gornarstva se nalazi, kako da se ustanovljuje istih sapričidi. U Oslju bi se morale ustrojiti na gimnaziji paralelke, da se odstrani krivđa, koju se nanaša slovenskim roditeljem i učenicom tim, da oni moraju poslati bar jednu godinu pripravnicu, da se uzmognu naučiti njemački, te poslati gimnaziju. Bivši ministar G a u t s o h običao je bio 1891. ustrojiti slovenskih i talijanskih paralelka na goričkoj gimnaziji, ali proti tomu da je ustao namještanik R i n a i d i n i. Krivice, koja se je naniela Slovenacim dignute gimnazije u Kranju još nije odstranjena. (Neki slovenski zastupnik da je kriv, što se je dignula. Op. uređ.) U uredih u Primorju vlada talijanski i njemački jezik, u Koruškoj i Stajerskoj njemački. Porotnici gorički su skoro izključivo Talijani, ne znajući slovenskoga jezika. U Koruškoj nastupio je stopo celovakoga kotarskoga glavarar velikovački glavar. Oni zahtjevaju od slovenskih občina i školskih vieća, da slovenskim dopisum i zapismikom prilazu njemačke provode. Oni uslijuju njemački jezik globalni i zatvoriti. U najnoviju doba čuo se u Krško u Kranjskoj kotarski glavar, ne poznajući slovenskoga jezika. Uz to okolnosti ne možemo na ino, a da ne izrazimo svoje sažaljenje, da je sve to stvari pregledao ili u sebi ugušio inače volećenjeni državnik, koji je toli znatno sudjelovao kod sastava komitije, kojeg šilje u ovu kuću već 20 godina slovenski narod, i koji je mislio, da čemo se sa svim konservativizmom zadovoljiti. Mi Slovenci ne imamo šta dobra konservirati. Prošlo je za nas variga nepravda. Pri rešenom programu vladu nismo mogli niti časa časti, a da ne izadjemo iz parlamentarnoga saveza, koji podupiro vladu, da se ne bude niti pričinjalo, da politiku vlade podupiremo. *Neki Slovenci ostali su u tom savezu, al kako smo upravo čuli, njih vode ista načela, kao i nas, tuči nas samo taktika.* Oni u ostalom, da nisu ostali za to, da dobiju „koncesija“, nego da zaprieđe njemačko-liberalnu vladu. Pri ovom tom može govornik, u ime svojih klubskih drugova, izjaviti, da će glasovati za provizorni proračun. Čino to e toga, jer smatraju nuđenim dozvoliti vladi pobiranje poreza, da uzmognu državu dalje voditi, i e toga, što nematraju izključujući, da će vlada, držati se zakona, zadovoljiti pravdom zahtjevom Slovenaca. Ako se prevare u svojoj nadi, tad će jih vlada naći u borbi na strani ostalih Slavena. Bit će tamo, gdje ne doista po svojem broju, nego po broju Slavena, koje zastupaju, dolaze na tezuju. Uvidi će se, da ova država nemože riješiti svojih drugih zadaća, dok nebudu slavenski narodi ravnopravni ne samo na papiru nego i u istini.

Na ovaj govor opazamo, da se dr. Ferjančić i klubskimi drugovi nerazlikuju nit taktikom od kan. Kluna i njegovih drugova, nego da su u *ovih tabornih*, koji jednako postupaju. A posle je govorio i u ime svojih klubskih drugova, nemožemo, a da ne opazimo, da je govorio o *Slavensih, o Jugoslavenih, i o Slovencih*, i da nije niti jednom spomenuo *Hrvata*. Opazamo takodjer, da je spomenuo *morazmus*, u kojem se je nalazio i parlament i vlada, koju je on i njegovi drugovi pomagao uzdržavati dok nije pala, i da je njegova drugova bilo silno razdržalo kad se je slično izrazio godinu dana prije dr. Laginjia. Izistemo takodjer protimba izmed početka i svršetka govora. Na podatku veli, da nemože nit sastav vlade nit njega program pobuditi nitekva pouzdanja u njem nit u njegovih drugovih, da je jur izrečeno, što se imade razumjevati pod mirovanjem svih političkih pitanja, i navađa krivice, koje su Slovenacim (samo Slovenacim) dogadjaju. Na svrsti veli, da nije izključena nada, da će vlada zadovoljiti opravdanim i zakonitim zahtjevom Slovenaca. Nedokazuje nišim te nade; veli to samo za to, da opravda svoje i svojih drugova glasovanje za privremeni proračun. To je stara, sad već petnaestogodišnja taktika, jednaka onoj, u čijina kanonika Kluna i njegovih drugova, koja nas je dovela u ono stanje, ili u njemu pustila, u kojem se nalazimo. Razlika izmed Ferjančića i Kluna i njihovih drugara prema vladi neima jačike nikakve. Razliku obostoji samo u toza, da se hoće prvi a drugovi prikazati u nekom drugom rubu, dočim je ostao onaj, koj je bio i prije. Na narod u svojoj cielekupncsti nije slipe, ma koliko se pojedinačno dalo zaslepitati novim ruhom.

Iz carevinskoga vieća.

(Konan.)

Dr. Ferjančić reče, da velik broj govornika kaže, da stojimo pred izvanrednim odnosaji, pred novom vladom i novim programom. On progovara kao član jedne ako i male skupine zastupnika, da precizuje svoje etanovište. U postitieno doba bili smo u marazmu. Iz njega trgla nas je predjedsnja vlada sa izbornim redom, radi kojega je i pala i dala mijesta novoj vladi. *Već sutava te vlade je takav, da ne može u nas nikakvu p o z d a n j a pobuditi.* Ona da proizlaz i iz trijuh stranaka, a u istinu samo iz dviju, jer treća (konservativna) nije zastupana novimi ministri, i ona se nalazi u razulu. S njom nije baš zadovoljna niti druga stranka (poljska); s njom je zadovoljna samo jedna stranka — Ljevičica. Još veće varanje namoga sebo jest, ako se govori o koalicii, kad u njoj 10 milijuna Slavena nije zastupano. *Program vlada može nas još manje k sebi privući.* Mi možemo biti uza nju a gospodarskih, i financojalnih, i pravosudnih pitanjih, al nemožemo biti za izborni red, koji je najvjestila i koji da će se temeljiti na skupinah po interesih; mi smo bili uprav radi toga i proti izbornom redu prvanjo vlada. *Još veći uzrok, s kojega ne možemo biti uz vladin program, je ona njegova točka, da moraju sva velika politička pitanja mirovati.* Takovo veliko pitanje je *vjerska škola* (o njoj govornik ništa ne govori), takovo veliko pitanje, koje se osobito nas tiče, je *narodno pitanje*. Možemo li mi Slovenci, Jugoslaveni, u obće Slaveni, i Rumunji, mirovati, dok obostoi čl. 19. temeljnih državnih zakona i dok se zapostavljaju sve nemišljeničke narodnosti? *Možemo li mi doustiti, da miruje, ma i samo za koje vrijeme, to narodno, to veliko političko pitanje? Ne nikad!* To mirovanje može zadovoljiti samo jednu stranku, Nismo lijevičare. Oni se i zadovoljavaju predpostavom, da se žilje njihov narodno i političko posjedstvo stanje. Što to znači, to znađu najbolje Slaveni, osobito Slovenci; a mi Jugoslaveni, i posebno Slaveni ne možemo pri tom mirovati. Posnato je, kako se svake godine tušimo, i biti će prilike, da svoje pritužbe obištrnje u drugoj prigodi razložimo. *Dovoljno je ovdje samo neke stvari navesti.*

Pogled po svijetu.

U Trstu dne 31. januara 1894.

Austro-Ugarska. Djelovanje svih pokrajinskih saborah nadaljuje se. Živahnih je razprava osobito u delmatinskom saboru, gdje su zastupnici hrvatski podneli više predlogah i upital. Predsjednik sabora je ovih danah za jedne razprave oduzeo ponovno riječ zastupniku Biankinu, ali mu je sabor — na koga se je pozvao — dozvolio dalje govoriti. Srbski zastupnici u saboru družu sa itelijanaskimi, što na žalost moramo pribićiti, jer itelijanske novine hvale u zviezde te srbske zastupnike. — O istarskom saboru pribićujemo potanjo među donaćim viesti. — Dočim se drugi sabori bave većinom gospodarskimi i administrativnimi poslovima.

Razprava proti članovom društva „Omladina“ još traje, a koliko se do sada moglo razabrati, ne ima dokazni materijal nikakve vrednosti, već se je dapače većinom izkazalo analogno sa obuzeničnici, koji tvrde, da su bili zapeljani po ljudih, koji su stajali sa redarstvom u tjesnom odnošaju.

Srbija. Zadnji put javili smo, da je kralj imenovao novo ministarstvo, koje se je danas popunilo. Ministrom financojlah imenovan je Mijatović, a ministrom prosvjete Nežić. Red u toj državi do sadu nije bio pomećen, ali bi se moglo štogod dogoditi, jer vlada velika napetost izmedju naroda i vlade.

Bugarska. Princu Koburgu rodio se je sin, koji je dobio imo Boris i velike naslova. Slavje se slavi u Sofiji, koji grad je u svečanostnom ruhu.

Rusija. Ruski car obolio je opasno na bronkitisu, a pišu, da je dobio i upalu donjega diela plućah. Današnji izvještaj saobćuje, da je nekoliko sata spavao i zdravlje nešto na bolje krenulo, no da je još uvijek u opasnosti.

Italija. U ovoj kraljevini nisu se još duhovi pomirili, ako se i je pouačaju vojske ugušila pobuna naroda. U Carrari pronašli su tajnu tvornicu oružja, koju su dali odmah zatvoriti. — Sveti otac misio je 28. januara te je toj misi pristustvovalo oko 12.000 duša. Misa trajala je skoro 2 sata, jer je sv. otcu služilo više kardinala.

Njemačka. Cesar Vilim i knez Bismark pomirili su se. To je izazvalo veliko zadovoljstvo po čitavom njemačkom carstvu. Bismark posjetio je cara u Berlinu, gdje je bio vooama svečano dočekan i pozdravljen. Misli se, da će cesar još mjesecom febraru vratiti Bismarku posjet.

Francezka. Odbor za preporuku pomilovanja na smrt odsudjenih odlučio je u stvari anarhiste Vaillanta, da se odbije njegova prošnja za pomilovanje. Pišu, da je Vaillant boljšijim. Jučer ga je posjetila kćerka, dočim nisu k njemu pripustili njegovu ljuboven.

Junaku bez lica.

Hretnom sam bio,
Odkad paniti vradom
I Hrvat ću biti
Doklen u grob padem!

Još ti mogu reći,
Brajno, mirno duši,
Na me njenja barjak,
Kako vjetar puše!

Što u sruć otim
To mi čitaj s lica,
Strašivica plosaum
Niti kukavica!

I ako mi dirako
Nije uprav tielo,
Junak sam po žaru
Srce mi je vrelo!

Neka još mi znađe
Troja zavist zuto;
Ja kô Hrvat pravi
No mičem se s puta!

R. Katalinić Jeršov.

Franina i Jurina

Jur. Već davna mi nisi spovidaš od Tabianekih Logaši. Kako je tamo?
Fr. Već su imali ovih dana veliki ples na korist Logo, jer da je ona od veće koristi nego društvo sv. Ivana. Za poći na ples je platija svaki po jedan šorin.
Jur. Bolje bi bilo, da su si nikogji soli kupili za noslanu kašicu nejtati.
Fr. Ma da je koja bila jako lipo nakicena i pouvida na zidu, da su visili voliki spigljji.
Jur. Češ vidit da drugi put nešo spiglje obisti, jer kad su se pogledali, su vidili neki da imaju duga uha i kratku pamet.
Fr. Ki zna jeli si Kapobalo vidija praznu tikvu i švorlaste ного?

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila Metoda u Istri. Društvenom blagajniku stiglo je nadalje slijedeći iznos: Pavjorenik Mirko Jelusić u Kastvu poslao 40 for. 10 kr. Uplatilo godišnju članarinu od 1 for.: Jelusić Mirko, Kastav, Jelusić Ernesta, rođj. Mohorić, Dukić Anto, učitelj, Grossman Miroslav, učitelj, Dukić Frane, trgovac, Dukić Anto, posjednik, Šepić Mate, učitelj, Petrak Josip, kapelan, Kastav, Jelusić Ljudevitić, trgovac, Kastav, Šicola Anton, Bernasi, drvotrzac, Turak Anto, župnik-dekan, Kastav, — Darovaše: Jelusić Mirko, Jelusić Ernesta rođj. Mohorić, Šepić Mate svaki po 1 for. Gospodjice Zorica Jurina i Bozica Grossman u Kastvu 4 for. mjesto vijenca na grob prijateljice pek. Nikioe Karlovaris. Gđjica Ljubica Jelusić sakupila na zabavi „dobrovoljnog vatrogasnog društva u Kastvu“ dne 26. novembra 1893. na predlog g. Matkovića učitelja iz bakarsko Drago 6 for. 49 uvč. U gostioni Vjok. Sinčić kod Matuljah sakupljeno prigodom odlaska g. dra. M. Laginija dne 8. decembra 1893. for. 2-62. Gđja. Ernesta Jelusić iz Kastva sakupila u hrv. članici kod Mihotiči prigodom prijateljice večore među članovi i gostivi iste članice kod zdravice izrečeno gosp. prof. Matu Mandiču urocniku „N. Šlogo“ 20 for., Turak Anto Dekan 2 for., ukupno 38-10. Odbilo se od one svote for. 3-30 za izplatu 9 komada „Hrv. počtenoa“ od poslanih knueta Matu Ručiću iz Vabrige kod Tara (kotar Poreč). Dr. M. Ornadak šilje 10 for. kano V. rok ut. umove. svote. Uprava „Narodnih Novina“ Zagreb šilje 4 for. 16-80. Poslao g. Dragutin Vukovac kr. kot. upravitelj u Slunju for. 9 sabranih prigodom zabave za siromahnju školeku djeou; g. dr. Dano Grubor, profesor u Požegi for. 7-80, koje je sabran župnik velioš. g. Franjo Šaltaj. Gosp. Konstantin Poselak trgovac u Voloskomu prodan fur. 4-70 sakupljenih na Bilvostrovu u vesalom društvu rodoljuba u gostioni Ivana Perčića. — Gđja Adola Vrbanić povjerenica u Karlovcu šalje for. 50-60. Uplatilo me. gosp. župnik Nomec za 1893. for. 2. viećnik Graković za mjesec studen for. 2. župnik Hrgodić II. obrok ut. svote f. 10. Sabrano u Rakovcu kod Karlovca for. 3-10. Parla Konačić platila godišnji prinos for. 1. Unišo kao dieti prihod od večornje zabave dne 8. prosinca dane po tamb. društvu „Hrvatska“ for. 21-50. Josip Or platilo godišnji prinos for. 6 viećnik Graković za prosinac for. 2. Dušan Lopašić od god. 6 for. platio II. for. 1. Povjerenica popunjaje do for. 50-60 sa izvanrednim darom od 2 for. Stjep. Galeković V. Gornica šalje for. 6 u ime članarino za 1894. Vinko Ruboča šalje for. 7-80 i to sabranih na

Božić u veselom društvu u krami g. Spindida u Mihoditih for. 5:00 na Silvestrovo u veselom društvu u krami u Kastvu for. 2:80, ukupno for. 7:80. Skender Fabković Zagreb šalje forintraži u pomoć mladih djeca našoj for. 1. Prof. Ivan Mišetić šalje for. 22:05 sabranih prigodom 25. godišnjice prof. dra. Josipa Krstića 11 for. Prigodom imendana Kato S. 1 for. 5 novč. Prof. Ivan Mišetić mjesto vijenca na grob pok. profesora i književnika dr. J. Brozu 10 for. Veleč. G. Vinko Margan, kapetan u Senju, priplesao nam je for. 4 sakupljena na primicajih gosp. Sp. Kranjevića pod geslom: „Sve si stvoril Hrvat sam“.

Živio!
U Baderni sakupljeno prigodom proslave imendana veleč. g. župnika for. 28 dne 29. t. m.

Gosp. Martin Dasena sakupio u Vabrigi for. 16 i 40 novč. od sljedećih osoba: Jakov Soldatić for. 1, Martin Dasena for. 1:90, Mato Benjivju for. 1. Antun Ribulić for. 1:60, Mihovil Stojnić for. 1 for. Katarina Stojnić supruka Mihovila 50 novč. Mato Knez 50 novč., supruka Matoja Kneza 50 novč., njegova kći Marija 1 krunu, a kći Antica 25 novč., Katarina kći istoga Matoja 30 novč., Marko Maglić 1 for., njegova supruka Katarina 50 novč., Antun Rigo 1 for., njegova supruka Marija 50 novč., Petar Benjivju 50 novč., Antun Rabak 25 novč., Antun Paris 20 novč., Antun Pavat 1 for., Ivan Stojnić 50 novč., Marko Blažević 50 novč., njegova supruka Ivana 25 novč., Antun sin istoga Marka 25 novč., B. Benjivju 1 t. Živio sabirali živio darovatelj! Živio svi naši vrijedni Vukobranci! Uprava splitskog „Naroda“ primila je od gosp. profesora Sistićevića porodnom smrti kćerke gosp. M. Jankova 1 krunu, a od gosp. M. Jankova 1 krunu povodom tim, što je gosp. dr. Grgić položio odvjetnički izpit.

Na poverjenika g. dra. A. Trumbića stigli su zadnje sljedeći darovi: Tartaglia pl. Mišo 5 kruna, Kuzmić M., svećenik mjesto čestitke dru. J. Smoldaki prigodom maknuta 1 kr., N. N. 1 kr., Radica Vjekoslav 1 kr., Mihaljević V. dr. 1 krunu, Štambuk A. dr. 1 kr., Trumbić A. dr. 1 kr., Zu stolom sokoških predjaka 10 kr., Luković Andrija, Mervica kod Bala kr. 8:90, „Mladi Hrvati“ 4 kr., Mikadić Adam 10 kruna, Rendić Dujam dr. prigodom smrti Marije kćeri g. M. Jankova 4 kr., Buić Juraj dr. 4 kr., Farolfi I. K. 1-kr., Trumbić A. dr. 2 kr., Zubin Marko 2 kr. i Smoldaka J. dr. 1 kr. Ukupno 57 kruna 30 fl.

VI. sjednica istarskoga sabora dne 29. Janara 1894. Predsjednik javlja, da su zastupnici Duklić i Tomasi zapriječeni doći k sjednici.

Zast. Jenko čita svoji interpelaciju na o. kr. vladu radi nezakonitih izbora u trgovačko-obrtničkom komoru u Rovinju.

Istu interpelaciju pročita zatim predsjednik od riječi do riječi u talijanskom jeziku, provod priškrbio je eam. To je prvi put, da čita predsjednik u prevodu slovenske, dotično hrvatska interpelacije.

Zast. Mandić čita interpelaciju na o. kr. vladu radi zatezanja sa izbori u costovni odbor paznosta sudbenoga kotara. Predsjednik ju zatim čita u talijanskom prevodu, kako i gore.

Zast. Serčić čita interpelaciju na o. kr. vladu u pitanju imuniteta zastupnika Mandića.

Predsjednik ju čita krenju kako i gore, pak izruči sve tri vladinomu komparu.

Zast. Amoroso čita interpelaciju na o. kr. vladu zašto se nepopuni već jednom biskupstva sastala u Krku.

Vladin zastupnik čita odgovor na interpelaciju dra. Laginjo i drugova u poslu utjerivanja poroca u Istri.

Prešlo se zatim na razpravu o zakonskoj osnovi, kojom se imenjuju neke ustanove zem. školskog zakona o polazku škole. Proti osnovi govori — dotično čita govor zast. Tamaro. Zast. Babudor brani osnovu; vladin zastupnik razumio je to za iatu, proti govori zast. Amoroso; oain njegva govoru od vedine jatu zastupnici Gambini, Bubba i Constantini; prihvaća se osnovu u glavnoj razpravi. Kod pudroba razprave podnosi izpravku: zast. Fragiaco mo na § 5. ta reče, da je taj alian ukazom barbarica Rusije, na što je zast. Laginja odesrito pravjodovao, da se upliće u razpravu jednu slavonaca državu na takav način; Fragiaco mo opotuje uvjediivje riječi, da gerija um pleska, a s njim i zastupnik Bartoli. K tomu § polina izpravku i zast. Tamaro. K 88 § 7, 9, 12 i 15 podnau zast. Mandić „Predlog“ dotično izpravku u hrvatskom jeziku, za koje reče predsjednik, pošto bijahu kod pojedning §. protisani, da je neće dati u razpravu, jer da su napisani u jeziku, koj

nije saborski. Članovi manjino prigovaraju. Osnova bijaše prihvaćena u I. i II. čitanju, a za III. čitanje nije imao predlog prošnosti većine glasova. Svu sjednicu razpravljalo se jedino o taj točki.

VII. sjednica Istarskoga sabora dne 30. Janara 1894. Zast. Jenko čita interpelaciju na o. kr. vladu zar i nareda kod pošte i brojava Primorja, napose Istre. Istu interpelaciju morao je zastupnik na zahtjev predsjednika nešto promijunit. Predsjednik pročita je iatu u talijanskom jeziku. Zatim je prihvatila većina u trećem čitanju zakonsku osnovu o promjeni nekijih ustanova glede polazka škole.

Zast. Fragiaco mo izvješuje o zakonskoj osnovi, kojom se ustanavlja pri nos osještavajućih društva na korist občina i vatrogasnih društva za nabavu vatrog: nih sprava. U pudrobnj razpravi podnašaju koje jezikovno, koje stvarne izpravke zastupnici Babudor, Bubba, Rizzi, Jenko, — izpravak ovog posljednjeg izjavi predsjednik, da ga nemože dati u razpravu, jer nije talijanski napisan. Osnovu prihvaća saborska većina.

Zast. Fragiaco mo izvješuje u ime političko-gospodarskoga odbora o osnovi zemaljskoga odbora, da se podieli mjestna občina Lovran u dvie mjestne odbore. U glavnoj razpravi počeo čitati zast. Mandić „Protupredlog“. Predsjednik ga prekine, nastado velika gungula. Prpiraju se sa predsjednikom zastupnici Mandić, Spindić i Volarić. Prekinut zast. Mandić ponovno, izruči „Protupredlog“ za svečan provjad saborskomu slugi, da ga podade predsjedniku. Ovaj zapita tada, da li je ono predlog, na što mo dovika zast. Mandić, da predlog, ta to mo vam toliko puta kazali. Povrativ predjednik zast. Mandić pisan predlog, pročita ga do konca te svrhu ruč: zar je trebalo tolikih komadija? Izvjestitelj i o iza toga, da žali što manjina izvjestio tim, što se podrži razpravnog jezika. Zastupnik Spindić mu odgovara, nek se većina drži pravilnika, kojega je sama stvorila. „Protupredlog“ zast. Mandić glasi u glavnom, da se osnovu o dijelbiti povrat zem. odboru, koji noka podnaso saboru predlog o dijelbiti občina Lovran tada, kada podnese predlog o obćenitomu proustružstvu občina Istre. Tada nek se podieli občina Lovran u tri mjestne odbore: Lovran, Mošćenice i Borsod, medijutim noka se ustruje upravna vieća u Mošćenici i Borsodu. Većina prihvatil predlog zem. odbora.

Zast. Stanich izvješuje o utoku pravoslavnog župnika iz Porroja, Matičevića i drugova, u pogledu gradnje pokopališta. Utok odklanja većina. Zastupnik Bartoli izvješuje u ime školskoga odbora o molbi učitelja i učiteljica za poboljšanje plaće te predlaže, da se predje na dvaat red preko molbe. Zast. Laginja predlaže, da se molba ustupi pokrajnaskom školskom vieću, nek se o njoj izjavi. Zastupnik Babudor govori za i proti. Zast. Gambini govori za odobrovanje predlog. Predjednik izjavi, da nemože dati na razpravu predlog zast. Laginje. Većina prihvatil protv svim glosovanj manjine odborov predlog.

Isti izvješuje o zem. školskom prodranju za 1894. Zast. Mandić podnoso u glavnoj razpravi podulji predlog obzirama na našo školstvo; pročita ga bez prikandanja, a predsjednik izjavi nek i prijoi. U pudrobnj razpravi govorili su zastupnici Amoroso, Babudor, Gambini i Constantini. Činilo se, da se nek u svomu složiti, ali se ipak složiti i prihvatilo služno sav proračun. Tim bijaše izoprpljen dozni rod. Buduća sjednica u očetvrtak.

Pokladne zabave. „Slov. čitalnica“ u Tratu održavati čo u subotu 3. t. m. plesnu zabavu. — U nedjelju dne 4. pako pirednjuje gombalačko društvo „Tražaliti Sokol“ svoju maskaradu u rodutnoj dvorani „Politeama Rusvati“. Sudeć po pripravah odbora nadamo se, da će ista izpaeti dašno za našega vrluga Sokola. — Istoga dana imati će veselo sa plesom „Bratstvo društvo“ pri sv. Ivanu u vlastitih prostorijah. Istoga namlajado radničko društvo u Tratu „Obiteljasko podporno i pravu razvratno društvo“ održavati čo svoj ples: venček u dvorani „Terisoreo“. — Veliki ples „Tržakova“ podporenoga u Bralnegu društvu, koji bje održavan dne 27. pr. mj. bio je neodokivano mnogobrojno posjećen i vrlo živahan.

„Hrvatska čitalnica“ u Kastvu prireduju u nedjelju 4. febrara t. g. u prostorijah „Narodnoga Doma“ u Kastvu za bavu na sljedećim spuredom: 1. Deklamacija: „Klaretinika Hrvatsko“. 2. Šbor: „Kastav u ufanju“. 3. Opotuju se na obću želju igra: „Šilo sa ogniljo“. 4. Tombola. 5. Ples. — Slobodno je doći u

kostumu. Ulaznica za osobu 1 for., za obitelj for. 1.60. Darovi se primaju sa zahvalnošću. Početak u 8 sati na večer.

Poziv! Gospodu članova „Čitalnice u Mihoditih“ pozivlje podpisani na večernju zabavu, koja će se održavati u draževnih prostorijah u ponedjeljak dne 5. febrara t. g. — Predjednik: Ivan Grgurini.

Iz Poreča pišu nam 31. t. m.: Sutra u četvrtak biti će zadnja saborska sjednica pred mošpostom. Saborski pravilnici trajati će tamo do čiete sriede (popelnice) ili do četvrtka poslie mošpostu. Ovo zasjedanje raztože se neobično. U skoro mjesao dana (od 3.—31. t. m.) bijaše u svomu saoo 7 sjednica. Zastupnici jedno i drugo stranke jedva čekaju, da se zaključi zasjedanje, jer nije nikomu milo bavati uz sadašnje odnošaje u ovom gnjuzdu. Možeta ih dakle misliti, da se veselo i naše zastupnici predstojadim saborskim pravilnikom, da se u krugu svojih obiteljih odmore i za novu borbu novih sila saboru.

Iz Lovrana pišu nam kneom Janara: Molim Vas liepo, gospodine urodiče, da ustupite maliko prostora u Vašem oionjnom listu sljedećim redkom: U jednom od posljednjih brojeva porečke baba i cu, htio neki delija da uzme u obranu g. V. Grossmana radi onog pripisanog pisma na g. Uršića, školskog uzornika sa strane gusp. I. Babića. Znamo doduše, da je borba i obrana proti istini stvar veoma teška, ali braniti se ili bolje htjeti se obraniti onako kukavno, stvar je veoma žalostna; čini mi se ona obrana kao slamičica, koje se hvata onaj, koji u jama pada. U čemu je dotičnik pobio pripisano g. B. P. Valjda u tom, što je htio reći, da se od Opotije do Iko 4 i pol kilometra ili se tim, da je Babić rođen u Lovranu. Tužil Babić, sad si propono! Što je htio taj zagonutni „x“ da tim kaže? Po njegovu, ako se je moj otac rodio u Voloskom, a stajuju u Opotiji, njegovi sinovi imaju pravo pohađati školu u Voloskom. Eij more — — — Velika je opet daljina od kuće Babića do kuće Babića? Što bi rekli koliko? Oigle 3 minute! I još misle ti ljudi, da se su upravljal? Pobiti se nada: kav djeoa g. Babića, tako i djeoa g. Babića spadaju pod isto školsko okružje (Poljane) stajuju u neposrednoj blizini, bliže su Lovranu nego Opotiji, pa s toga, koliko moraju djeoa jednog, toliko moraju bogme i djeoa drugoga moliti, da se ih primi u onu školu. Šta je drugi zakon za Hrvate, a drugi opet za Talijane? E, draga gospodo, znamo dobro, kakano oijva vaša politika! — Zastigom naših dičnih zastupnika mogu Vas ugodno obavjestiti, da prvim budućeg mjeseca dolazi u Poljane uditelj u osobi g. A. Stiglića. Eppursi muove! Nilo sretno! Živio Spindić sa drugovi!

Dr. Fravica.

Iz Opotije pišu nam 27. pr. mj.: Ovlh dana bio sam na o. kr. pošti u Opotiji pa zapitav: za 4 komada poštarških doznanica, nu dotični činovnik nije razumio, što znaši četiri, a još manje što su to doznancie, jer četiri je uzzeo za dva, a doznancie za dopisnice. Da li je to u redu? Guspoda stvaraju kod naš pošti uimljenjo Talijane. U Opotiji žiru snim dvojice nepašojnaka sami Hrvati sa nešto jomadkih gostova. Ako proe u Opotiji valjda nije bilo joato niti jednoga talijanskoga gusta, pa ipak se tamo šalju činovnici Talijani, koji nerazumiju jezik kuk, još dapačo so na porugljino način tumakaj pojedino rieči, velim porugljivi, jer mi se apsolutno nevažguo čini, da nerazumiju o. kr. činovnici, što to znaši četiri? Ufamo, da čo i tomu ludu doskočiti e. kr. ravnateljstvo pošta i brojava u Tratu to nam poslati činovnika, koji razumijo jezik kuk.

Rodojib.

Iz sv. Lovređa pasovačkoga pišu nam 30. t. m. Dne 9. julija prošlo godine našla se čotvorica naših seljaka iz sela, Marsali i Gradine u krami V. u ovom šarenjaškomi gnjuzdu. Čim su se ti ljudi podeli u krami po domado zabavljalj nadirajul u nekoga stupio u rečenu kramu jočan ozričnik, da se uvjori, neimadu ni ti ljudi oružja kod sebe, dogo dakako nije bilo. Kad su seljaci malo natim izišli iz gostionice bijahu na ulici napadnuti od obćineakoga sluge, od dostatorice njegovih pomogaša i od pozastoga R. Udralu si po seljaci kao po bakaluru drevinimi ručianmi, kamonjom id. Nekoji bijahu svi ranjeni. Jedan od njih uložio je tužbu na o. kr. sudu u Poreču proti napadnikomu, osobito pako proti obćinakomu slugi i proti R. — U četvrtak dne 18. t. m. bijaše u Poreču pred sudom razprava proti R. i obćinakomu slugi Z. pako doznajom, da bijaše R. oduđen na 4 dana zatvora, dotično na 20 for. globe, a obćinaki sluga Z. na 2 dana zatvora ili na 10 for. globe. Pak čo tekgud imati obraza pisati, da naš i ljudi nemiro čino!

Iz Motovuna pišu nam dne 23. Janara 1894. Marko Gasparini pok. Marka iz sv. Vitula ovoga sudbenoga kotara bje po sudom 27. junija 1893. eoa kr. okružnoga rovinjenskoga suda kao porotnoga suda radi stobinista ubojstva oduđen na smrt, što je na dan 23. marča prošlo godine ubio seljaka P. Perocata, mladoga i dobrog muža. Pošto mo je pako Njog. Veličanstvo našu milosivni cesar i kraj ovu smrtu kaznu oprostio, pronalo je vrhovno sudišto u Beču riedištom 21. studenoga pr. g. br. 13816 oduđiti ročenoga Gasparini-a na 20 lita točke tamnice. Gasparini, komu je žena 1892 umrla, imado četvoro malodobno djeoo, od koje najstarija kćorka imado 10 lita, a najmladji samo 2 lita. Mali Gasparinijev imetak biti će žalibože radi nekijih dugova u kratko pudnan na javnoj dražbi. Želja naša, koja je takodjer i ona srovinjska oblast jest, da bi se moglo odkupiti bar kuću na korist spomenutih sirota, koje mi ovim ardačno proponuujemo ljubavi i milosrdju n. p. čitačoj „N. Sloge“. Ako želi i kanj darovati koju pudporu na korist ročnih sirota, nek p. šalje novca ovdajšijemu kotarskomu u du, koji držal redovito zabilježen ovaj sludaj akribitni.

Dr. J. O.
Iz Kanfanara pišu nam 28. Janara. Na 8. tek. mj. udputila se trojica naših u Poroč k preev. biskupu Flappu sa molbom, da nam previetilj vrati čim prije moguće toli obljubijonoga naš prozvan. Molbu su podpisali ili većinom podkrižali skoro svi kućni gospodari. Ali radi tuga jo zagazilo kanfanarsko budalo u blato, iz koga ga možo samo puljako živine ekanrijolom izvadičiti. Ovo našo budalo urliče jnatu do živine, da potjbuo križi, udijunji nu molbi, većinom od malo djeoe, od ljudi juv tartvih i od ljudi odušuitih. Siroti li nam gladuha, koji je došo ovanu, da se njedo našega kruha, kojega mo fallo u njegovoj „patriji“. Da mu dokažemo kako je bezobrazno lugao, nbračamo se na prov. biskupa Flappa tuga molimo, nek naša našu molbu našom veleč. g. plovanu, koji čo mu točno odgovoriti, koliko je križova na molbi od djeoe, koliko od mtvih i koliko od odušuitih. Da smo htjeli, bismo bili dobili barem još 200 podpisu i to čemo i učiniti tibi na pogrdi i sramotu ako želiš budalo i pikarko. Znaš jnatju u vuđjam odolu, da čemo i mi postignuti našu svrhu, ma tibi i pukla koža od jada. Željju narav moraš imati, kad imas toliko straha od samo jedne osobe. Dobar katolik moraš biti kao i tvoja kmpira. Kad kažeš, da je vjera katoličnska propala, u 8 godinah, dok je služio ovdje naš pro Zvano. A ti mutikašo, sam priznaješ u puljskom jaalaru u, da ti je svejedno, bio pop kakav bio, samo da je mrtav in via politio o nazionale ili, ako je živ, da ti ide na ruku. Znaš pako nebicaš jad i čovor na popo tve nudrobnosti, zašto nisi nikad ti „esempiaro o cattolico“ napisao ništa (a to ti je poznato, kao i nam svim) o popu, koji je sađnio vrijeme, od zadnjih izbora, toliko puta dolazio u Kanfanar, kaud se nebi ni on imao prikazati i to u vedag uzroko nego pro Zvano? O tomu štiti licuimjerše, jer je onaj naš dušmaim, jer vam pomaze u rannih prigodah iz draoja. Nupakon ti savjetujemo, da toliko nekadištvomu Jerku, jer nado biti valjda ni on svetaco, kao nisi ni ti. A sad naš odgovori, nek nobiš ti napisao ovoga o tvójih „due attualis esemplari cooperatori“, da bi oni dnas ili sutra promienili svojo mišljenje politio-nazionalo? Mi bismo o tomu lahko mnogo rekli, ali nam je sram blatići svećenika budi Talijana ili Hrvata. Strasti koliko hodaj, ali nas pristrastiči nođuš, mi čemo si pomoći i box parlamenta u Beču. Mi čoo ufamo u pravodnost i dobrotu presv. biskupa, koji čo nam na svu obću želju vratiti pro Zvano, a za vas četiri popa nije potroba. A ti jaši puljskoga jačara i nadaljo vriedni pikarku, to vide koliko te valja, puni njegova jasljo gujjilom alamom, a tvoje „trionfo“ čo bit, kad budomo na naših vuzli dopoljli ovanu našega i tvoga pro Zvano, kojega hodamo mi na svaki način imati. A da znaš, viditi čemo se još drugdje.

Kapitan Kornu,

koji najdo još 200 novih podpisu, ako je treba, a no djestinskih, kao vi sa vašu lig u.

Iz kastavake obćine pišu nam dne 16. t. mj. Sa zadovoljstvom čitao sam liepo izvješje o djelovanju Gosp. sadruge u Kastvu za god. 1893. Na jednom u čudu zasutavilo sam so i nobično na novih stivrah. I slijla me su dokle u izvješje kao Pilat u Credo. Tako čok suditi na oko, ali mozgajulo dođi čeo do zaključka, da se jo i ovom prigodom hotjelo nekoga podkadići, da so jo u ovo izvješje utianulo obrazu pisati, da naš i ljudi nemiro čino!

obično radi. Ali zaman tamjan, kad nije i krčki. Promislamo li teozno i ozbiljno, loži ćemo do ovaj dočim, za se baš ni malo neima hvaliti nove štivre. To šu gledati i nastojati, da dokažem u koliko mi dopuštaju alle. Postaviti šu si dva pitanja. 1. Jeli nove štivre koriste? 2. Jeli one škodo.

Nove štivre koriste se da obđini, jer si ona njimi puni blagajnu, nu kađenje, u skoroj budućnosti ove će joj škoditi, jer će ona primati paševino i jer će voditi na ljudi biš siromašne, bez posjeda a i tatine viš do bit onda. One koriste i koristiti će bogatijim knezom, jer oni štivre su na vrat i nos bolje parcele, a siromašni mora to sve mirno gledati. A koliki koristi radi pošumljanja, kako veli gosp. tajnik, nu to su malenkosti, da nije ih skoro vredno ni spominjati.

Jeli nove štivre škodo? — Riešavajuć ovo pitanje nastojati ću ozbiljno razpredati, da mi se norede, kak. nekemu, da iz objekti tarom lan, da mi brže prodje dan. Sa stalnošću i mirno svietvi trvdim, da one veoma škodo siromahu, jer on može štivrati, budući nema se na što zametat, da će moći jednom isplatiti ili odplaćivati štivru. Pa ako bi i stogod prigradio, nabi mogude mogao jednom isplatiti, pa bi nu onda obđina, već obđelanu štivru prodala, a njegov krzavi trud utvrao bi onda bogatiji svjetvi, koji bi onu štivru kupio. Radi toga kako se poneseju danas siromasi oko štivre? Tužnim srcem gledaju, kako bogatiji sve ljopše parcele ograđuju, pred njihovom kućom ili oko njihova imanja.

Ako se napred ide sa štivrom kako se počelo, dapače ako se bude i u napred šililo ljudo štivrtati, doći će skoro vrijeme, da neće ostati ni pedlja komunala u nekih županijah. Što će onda siromasi sa svojom jedinom kravicom? Morat će ju šiljati da pe putevih liže kamenje i aite božji arak, ili da mu pobrati nasada na njivi ili u nejgorom slučaju morat će ju šiljati u šumu da pasu. A kamo sa ovacmi? O njih neću ni govoriti, jer im je sa novem štivrom odzvonilo.

Gospodarska zadruga živo skrbi, da poboljša kmetu životinju, a njezin odbor, od veselja riblje ruke, što nestaje u obđini javnih pašnjaka, kamo bi kmet mogao svoju p o b o l j š a n u kravicu goniti na pašu. I doista, da nisam ja čitao ono njegovo veselje za novu štivru, bio bi mislio, da se odbor i tajnik šali, ali kad je orno na bielom, bogme ja držim za ozbiljno.

Negovorim ja ovdje za bogatije kmete, jer oni i sa štivrom i bez nje bolje žive, već govorim o siromasih, koji prokriženimi rukami moraju gledati, kako im susjed zatvara bračice i ravnice, kamo su do sada gonili ovce ili kravicu na pašu. A što će naša djeca i unuci naši? Ne samo da neće imati gdje sagrađiti si kućicu, već borme ni uloviti pest zemlja, da zagrnu par krompirovih korica ili posiju uborak pšonice. Ako baš pak budu htjeli imati koju krpicu zemlje, morat će ju za drage novce krpiti od svjetla, drugčije morat će ići u tudji arak, da se među tudjimi ljudj ukuće; morat će poći od nevolje iskati drugu domovinu. A nije li to žalostno? Ovu međem si, odboju na srecu, da malo promisli.

Kad već ima navadu g. tajnik zadruga, da rado u primjerih govori, neka mi se dopusti, da i je poput njega stavim jedan primjer, kako će se dogoditi glede nove štivre.

Neki otac pozove k sebi svoju djecu koja su mu na daleko razeljana, da im razdijeli oćinstvo. Bila baš kruta zima. Koji je bliži i dobro obuđen, pohiti brže bolje k ocu, da primi djei. Otac nepazeo na djecu, koja su zakasnila radi daljnega puta ili slaba vjemenisa, razdijeli oćinstvo. Koji je bio tamno, primi svoj djei, a za one, koji će doći, nepristidi ništa, pa tako ostali su radi oćavo nepromišljenosti praznih ruku, te će se morat potuac po svietu gdje nemila do nadrage, da prehrasno sebi i svoju obitelj.

Evo do ovakovoga slučaja doći ćemo, komu Bog podijeli duši život.

Posnata je činjenica, da se Halubje najviše bavi gojenjem govada, osobito krava, jer s mlilikom dolazi im liepi novac u kuću. A bude li se baš tamo onako živo štivrato, morat će mnogi kmet prodati kravicu, jedinu svoju hraniteljicu, jer će mu u kratko nestati pašu.

Kad se već odbor toliko veselio novim štivrom, zašto ne nagovori i one pojednike u Zamatu da puste štivat i u županiji Zamat? Al ondje se nu glada na nazore odbora, da će našim ljudem koristiti, već ondje se glede samo na korist obđine, jer da će tamo drago prodavati

tnalo sa gradnju kuća. Kako da dobrostanje obđinara nije i dobrostanje obđine! Al zar nebi tamo u Zamatu najpametnije bilo provesti tu novu štivru, kad se je već druguda mora provaditi? Tamo su vodinom ljudi dobrostojećji, pa bi svaki po koji komad ulovio, da iz njega učini vinorodnu njivu i vrtove. Baš tamo nebi Bog zna koliko škodila nova štivra blagu, jer ga ondje moraju imati i te večinom sa svoja domaća poraba.

Da zaključim. Ovoliko htio sam navesti ponukani gori spomenutim izvješćem, no da koga napadam ili vričdam, proti čemu se već sada ograđuju, već jedino u nakani, da izruđem svoje mišenje, pa i otvora, nebi li se našao koji vještiji, da ovaj stvar, nove štivre, prouči i temeljito raz ravi.

Jedan obđinar — pojednik.

Javna zahvala.

Podpisani cionu se najučtivije zahvaliti svoj onoj poštovanoj gospodi, koja priposlale ulaznicu za veselicu dne 20. t. m. j. poimeću gg.: Anto Turak, nadžupnik u Kastru, dr. Andre Stanger iz Volokoga, Ljudovita udova Jelusić iz Kastra po 2 f., Mate Širola iz Hosti, Mate Širola, obđ., zastupnik iz Hosti, Vinko Pilepić, župan Hostova, Širola Ivan, Vaclav Kornmüller, obđ. liehnik iz Kastra po 1 for. 50 n. j., Mate Srdoč, radnik u arsenalu u Puli, Vinka Munić, Anto Dukić i Natal Ščitar iz Kastra, Brozović Ernest iz Rieke, Bahman udova Pavla iz Brastice, Ujčić Gjuro, obđinski nadlugar iz Jurdani, Mate Srdoč-Prešić i Ivan Srdoč-Prešić, obđina iz Kantride i N. Ružić, trgovac iz Rieke po 1 f.

Hvala takodjer vrlim našim glucomu i zabavnomu odboru, koji su se toliko sturali, da veselica što bolje ispado.

Hvala od srecu svim i svakomu, koji je iole pripomogao do uspjeha zabave.

Uprava „Hrvatske Čitaonice“ u Kastvu dne 23. jenera 1894.

Predsjednik: Anto Dukić.

Br. 2. Poziv.

Gg. članovi pozivlju se na glavnu skupštinu, koja će se održati dne 12. febrara t. g. u 10 sati u jutro u ovom obđinskom uredu sa sljedećim dnevnim radom:

- 1. Izvješće tajnikovo.
- 2. Izvješće blagajnikovo.
- 3. Izbor osmorice odbornika.
- 3. Proračun za godinu 1894.
- 2. Ini predlozi.

Kotarska gospodarska zadruga.

B u z e t, 24. jenera 1896.

Predsjednik:

Dr. M. Trinajstić.

Listinica uredničtva.

Gosp. J. M. u sv. L. Naš dopisnik nije bio zreo na svoju „listinicu“, jer je stvoreno, kad radi toga, što on kao takav neću. Kad god napram paku moju kojim živi. I tako dođi, kako bi mogao biti sirovinom. Jednako od žari, kad je iz domaćih prijatelja, nabi u završ i — Gosp. M. P. P. Prijatelji, nabi u boru — Poneću, odgovoriti će vam nam, kad se vratit žviti!

Preporučamo našim trgovcem sa vinom i krdmarom

„Istarsku vinarsku zadrugu“ u Puli (Istria) koja iznude u svojih ekadidisti raznih izvratnih-vrskih vina, i su parolijne cijene. Kod iste iznude izratnata referenka i bilog namučkatala u butelijama i u sv vrio poroljan cijene.

Podpisani preporučuju veledašnoj ggesvedonikom crkvenim upravama i slavnom obđinastru
Prave zajamčena pšelno-voščeno
Svieće
voščano zavitko, svieće niže vrsti za postranu razvieto crkva i pogreba. Kadilo lagrima, stien i stakla za vješeno svietlo (kandilo).
Za valjanost svieća, koje nose protokolirano 200 krnazenje, jamdim sa 100 for. ili 200 krnaza.

Nadajuć se mnogobrojnim narudbam, jamdim za točnu poslužbu po koliko je moguće nizkoj cieni.
Odičnim štovanjem
I. Kopač
sviečar
Solkanska cesta br. 9 u Gorici.
Odičkovao srebrnom kolačnom u Gorici god. 1891.

Štrcaljke i sumpornjače za trte
inžinira Zivica.
mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste
dobiva se uvijek u skladištu tvrđke
Schivitz & Comp.
(Živic i drug.)
Via Zonta broj 3 u Trtu.

PSERHOPTERJA lekarna „Zum goldenen Reliehnspfel.“
Kričistilne kroglicje, proj imenovanu univerzalne kroglicje
zaaluljo to imo po vesj pravici, kajti v raznici je mnogo boleznij, pri katerih so te kroglicje pokazale svoj izvraten učinok
Ze već desetljetij se te kroglicje povsod razširjone in malo družij utegno se netji, v katerih bi pogrešali malo zalogo tega izvratnega domačega sredstva
Val zdravniki so pripravljali in pripravljajo te kroglicje kot domaće sredstvo, posebno pa proti boleznim po slabih prebavi in zabavanju.
To kroglicje stanejo: 1 škatlica z 15 kroglicjami 21 n. j., 1 škatlica z 15 kroglicjami 21 n. j., 1 škatlica z 15 kroglicjami 21 n. j., 1 škatlica z 15 kroglicjami 21 n. j., 1 škatlica z 15 kroglicjami 21 n. j.

Badava dobije svaki predplatnik 4 krasne slike u bojama.
Badava! 5000 otisaka
broja novoga L. VII. tečaja najvećeg ilustrovanog lista
Dotiskani su u knjižari LAV. HARTMANA (Kugl i Deutsch)
a šalje se svakomu tko dopisnicom zahtjeva badava i franco.
Knjižari LAV. HARTMANA (Kugl i Deutsch) Ilica 2 — ZAGREB — Ilica 2.
Za pol cijene dobije svaki predplatnik „Dom i Sviet“ krasni šaljivi i mnogimi slikami nakiteni list „Zvekan“, jer se „Dom i Svietom“ skupa stoji šamo 8 for. za ciolu, 4 for. za pol, 2 for. za četvrt godine.
Prvi broj istoga šaljemo svakomu na zahtjev badava.